

O agresi

*Zuřivý čtenář na mne s pěnou u úst zařval od bedny s objednávkami:
„Příště vám do té bedny místo objednávek hodím Semtex!!!“ (pracovnice Národní knihovny)*

Lidskou agresi je možné definovat jako záměrné jednání, jehož cílem je ublížit druhému člověku (případně jinému tvorovi).

aggredi – přiblížit se, přistoupit k někomu, napadat, útočit

instrumentální x afektivní agrese
agrese vědomě kontrolovatelná x agrese impulzivní
konstruktivní x destruktivní agrese
agrese x agresivita x násilí x hostilita x hněv x asertivita

3 dimenze agrese: přímá x nepřímá
 verbální x fyzická
 aktivní x pasivní

Kombinací předchozích dimenzí získáme 8 kategorií. Cvičení: vymyslete ke každé kategorii reálný příklad.

biologická podmíněnost agrese
faktory v prostředí ovlivňující agresi

Teorie agrese

Instinktivní teorie agrese – K. Lorenz
Frustrační teorie agrese – J. Dollard
Teorie negativního afektu – L. Berkowitz
Teorie nabuzení – D. Zillman
Teorie sociálního učení – Albert Bandura
Sociálně-kognitivní teorie – Dodge a Crick
Osobnostní přístup k agresi – G. V. Caprara

Typy násilníků

Emocionálně reaktivní typ násilníka
Instrumentální typ násilníka
Násilník nadměrně kontrolující svoje agresivní impulsy
Lidé mající potěšení z krutosti
Psychopatická osobnost

Jak si lidé ospravedlňují a ulehčují agresivní jednání?

Eufemistické označování
Výhodné srovnávání
Přenesení odpovědnosti – Milgramův experiment
Rozptýlení odpovědnosti
Nevšimavost k důsledkům
Dehumanizace
Přisuzování viny

Vztah pohlaví a agresivního chování

Zvládání agrese

Trest

 Očekávání trestu

 Skutečný trest

Katarze

Expozice neagresivnímu modelu

Kognitivní techniky kontroly agrese (rozumová kontrola)

Navození neslučitelných odpovědí (prožitků)

Základní literatura:

Fromm, Erich (1997). Anatomie lidské destruktivity. Praha: NLN.

Čermák, Ivo (1998). Lidská agrese a její souvislosti. Žďár nad Sázavou: Fakta.